

D ů v o d y:

Dle Šu 40 zákona ze dne 5. února 1920, čís. 189 sb. z. a n. může všeobecný pensijní ústav (nyní v Praze), svým jménem nabývatí práv a přejímání závazky a na soudě žalovati i žalován býti. Dle platného dosud Šu 52 zákona ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. zák. na rok 1907, obstarávají zemské úřadovny jménem všeobecného pensijního ústavu záležitosti přidělené jim zákonem pokud se týče jednacím řádem, jenž byl pro každou z nich sdělán zvláště. § 53 zákona ze dne 5. února 1920 ponechal dosavadní zemské úřadovny nadále v činnosti. Podle jednacího řádu pro zemskou úřadovnu II. všeobecného pensijního ústavu pro zřizence v Brně je tato jako výkonný orgán všeobecného ústavu pensijního oprávněna pro tento ústav nabývatí práv, vcházeti v závazky, na soudě žalovati a ústav na soudě zastupovati. Též náleží jí předpisovati a vybírati premie, zahrnujíc v to i exekucní jich vymáhání (§ 2 čís. 3 stanov), což kryje se s ustanovením Šu 55 čís. 3 zákona ze dne 16. prosince 1906. I v této své funkci jedná zemská úřadovna jménem všeobecného ústavu pensijního a jako jeho výkonný orgán, a vystupuje-li přes to na venek pod svým jménem, nemůže vzhledem k uvedeným předpisům býti pochybnosti o jejím právním postavení. Zemská úřadovna nabyla pod svým jménem exekučního práva zástavního, o jehož neplatnost je žalována v tomto sporu. Strany nebyly v pochybnosti, že úřadovna nabyla tohoto zástavního práva jen jako výkonný orgán všeobecného pensijního ústavu, t. j. jako jeho zákonný zástupce, a že žalovanou stranou v tomto sporu je ve skutečnosti tento ústav zastoupený zemskou úřadovnou, takže jde jen o nesprávné označení žalované strany jménem jejího výkonného orgánu. To vyplývá z prohlášení zástupce žalované strany v odvolacím sdělení, jímž ustoupil od námítky nedostatku pasivní legitimace, i z toho, že vykázal se ihned při vstupu do sporu písemným zmocněním všeobecného pensijního ústavu. Ani odvolací soud nesdílel zprvu pochybnosti o pravé podstatě žalované strany, vyhověv odvolání usnesením ze dne 2. října 1923, ač mohl při ústním jednání odvolacím veškeru nejistotu v tomto směru odkliditi, na př. vyzváním stran k správnému označení žalované strany. Je proto míti za to, že zemská úřadovna II. je i v tomto sporu činná jen jako zástupce všeobecného pensijního ústavu, jehož zástupce dodatně její jednání schválil, a že žalovanou stranou je tento ústav, zastoupený zemskou úřadovnou, kterýmž jménem je žalovaná strana mylně označena. Vzhledem k tomu není tu zmatečnosti ve smyslu Šu 7 c. ř. s. a není důvodu pro zrušení rozsudku i řízení, ježto uvedená vada dá se napravití správným označením žalované strany, o jejíž totožnosti se všeobecným ústavem pensijním není pochyby. Odvolání žalující strany není tudíž vzhledem k této žalované straně vyřízeno, a bylo proto zaříditi další k tomu cíli.

Čís. 3660.

Pozůstalostní soud může dříve, nežli rozhodne, zda se dědické přihlášky přijímají na soud a kdo z dědiců má býti odkázán na pořad

práva, vyslechnouti přísežně svědky ústního posledního pořízení. Osoby přezvědné nelze přísežně slyšeti.

(Rozh. ze dne 27. března 1924, R II 103/24.)

Pozůstalostní soud poukázal dědičku ze zákona na pořad práva proti dědičkám ze závěti a nařídil přísežný výslech svědků písemné závěti. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil pozůstalostnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále ve věci jednal a nařídil mu mimo jiné, by dříve, nežli rozhodne o přijetí přihlášek ze závěti na soud a o určení procesní role, slyšel přísežně svědky ústní závěti jakož i přísežně slyšel další osoby přezvědné.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu potud, že zrušil usnesení rekursního soudu, pokud jím bylo zrušeno usnesení prvního soudu a nařízeno pokračování v řízení za tím účelem, by dříve, než bude rozhodnuto o přijetí dědických přihlášek dědiček ze závěti a o tom, kdo má býti odkázán na pořad práva, byly přísežně vyslechnuty též osoby přezvědné.

Důvody:

Lze ponechat stranou otázku, zda je nezbytně třeba, by dříve, než bude rozhodnuto o tom, mají-li dědické přihlášky, podané na základě tvrzené ústní závěti na soud býti přijaty, a která z dědiček má býti odkázána na pořad práva, přísežně byli slyšeni svědci posledního pořízení, neboť tolik jest jisto, že se toto opatření nepříčí zákonu. Jsouť dědičky, které chtějí neplatnou písemnou závěť ze dne 16. listopadu 1922 zachovati v platnosti jako závěť ústní, dle §u 66 nesp. pat. a §u 586 obč. zák. oprávněny žádati, by svědci poslední vůle byli přísežně slyšeni. Pokládá-li rekursní soud k vůli úplnému vysvětlení a bezpečnému posouzení věci za potřebí, by dříve, než bude rozhodnuto o naznačených otázkách, byly osoby, jež podepsaly písemnou závěť, přísežně slyšeny jako svědci ústního posledního pořízení, nemá rekurentka důvodné příčiny ke stížnosti, a proto nebylo lze vyhověti jejímu dovolacímu rekursu, pokud napadá příslušnou část usnesení rekursního soudu. Přísežného výslechu osob přezvědných v mimosporném řízení ovšem ani § 66 nesp. pat., ani § 586 obč. zák. nepřipouští, v tom směru není opatření rekursního soudu odůvodněno a dovolací rekurs jest opodstatněn, pročez mu bylo vyhověno a usneseno se, jak ve výroku uvedeno.

Čís. 3661.

Byl-li dluhopis s prorogační doložkou předložen dlužníku pouze k podpisu, aniž mu byl čten a aniž ho dlužník sám přečetl a aniž byl upozorněn na prorogační doložku, nepodrobil se dlužník podpisem dluhopisu umluvenému sudišti.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1924, R I 226/24.)